

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för musik och bild

1BPÄ02 Bildpedagogik I - inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 30 högskolepoäng

Art Education I - Orientation Upper Secondary School, 30 credits

Huvudområde

Bild

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap praktisk-estetiska ämnen

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2011-12-13

Senast reviderad 2018-06-19 av Fakulteten för konst och humaniora. Revidering av mål, innehåll och examinationsformer.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2018

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Samhällskunskap 1b / 1a1 +1a2 eller Engelska B, Samhällskunskap A (Områdesbehörighet 6C/A6c). samt godkänt antagningsprov.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- identifiera och redogöra för grundläggande drag i lärarprofessionen i förhållande till ämnet och ämnets didaktik,
- formulera och diskutera frågeställningar rörande ämnesundervisning och ämnesdidaktiska processer inom ramen för skolämnet bild och de kunskapstraditioner som skolämnet bild representerar,
- planera, genomföra, analysera samt utvärdera olika former av läraraktiviteter för bildundervisning i grundskolans år 7-9 och gymnasieskolan,
- redogöra för bildspråkliga och bildkommunikativa teorier och synsätt,
- tillämpa och behärska grundläggande tekniker i bildframställning,
- beskriva och diskutera reflektionens och analysens betydelse i gestaltande processer och tillämpa denna kunskap i praktiken för möta och utveckla elevers förmågor och lärande,
- tillämpa och behärska digitala medier som ett sätt att kommunicera och representera kunskap,
- redogöra för grundläggande kunskaper inom områdena konst, media, design och arkitektur, ur samtida perspektiv, historiska perspektiv, kulturella perspektiv och hållbarhetsperspektiv,

- beskriva, analysera och tolka visuell kultur utifrån teorier om genus, mångfald, klass, etnicitet och hållbar utveckling,
- analysera ämnets kurs- och ämnesplaner med utgångspunkt i ämnestradition och ämnesdidaktisk teori,
- demonstrera grundläggande färdigheter i såväl formativ som summativ bedömning och betygssättning,
- skriva vetenskapligt på en grundläggande nivå om visuell kultur.

DELKURS 1 Grundläggande ämneskunskaper och visuell kommunikation, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för och använda sig av semiotiska och bildkommunikativa teorier och synsätt,
- redogöra för bildämnets utveckling,
- kritiskt granska ämnets tradition och funktion, i skolan respektive samhället,
- redogöra för teorier om barns och ungdomars bildarbete och bildspråkliga utveckling,
- reflektera kring och använda sig av det visuella språket som ett kommunikativt redskap i varierande tekniker och i olika medier, med hjälp av såväl manuella som digitala verktyg,
- identifiera och i eget arbete tillämpa principer om visuell presentation och utställningsteknik,
- dokumentera egen och annans bildkommunikativa lärprocess,
- identifiera och tillämpa metoder för reflektion över den egna bildprocessen.

DELKURS 2 Färg och form och pedagogisk tillämpning, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- tillämpa och behärska grundläggande tekniker i två- och tredimensionellt bildarbete, i såväl analoga som digitala tekniker,
- omsätta och tillämpa bildspråkliga ämneskunskaper såväl pedagogiskt som i egen bildproduktion,
- analysera, tolka och bedöma sina egna och andras bildarbeten,
- beskriva och diskutera ämnesdidaktiska frågeställningar i relation till delkursens innehåll,
- planera och analysera en didaktisk tillämpning av kursens innehåll samt redogöra för metodiska ställningstaganden,
- analysera aspekter på hållbar utveckling i samband med bildframställning,
- identifiera, pröva och värdera metoder och kriterier för bedömning och betygssättning inom bildämnet.

DELKURS 3 Bilddidaktik och visuellt tänkande, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- tillämpa och behärska grundläggande kunskaper i teckningslära och skissteknik,
- generera och utveckla idéer med hjälp av eget skissarbete,
- redogöra för det visuellas betydelse i ett kognitivt perspektiv,
- med utgångspunkt i arbetsformer och metoder planera och reflektera över ett designpedagogiskt arbete i skolan,
- redogöra för bildämnets styrdokument,
- identifiera, pröva och värdera metoder och kriterier för bedömning inom bildämnet.

DELKURS 4 Visuell kultur, visuell representation, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- analysera, tolka och kritiskt granska bilder utifrån teorier om genus, mångfald,

- klass, etnicitet och hållbar utveckling.
- redogöra för bildvetenskapliga och bildpedagogiska teorier på en grundläggande nivå,
- analysera och omsätta bildvetenskapliga kunskaper i eget gestaltande arbete,
- redogöra för kunskaper om konst, media, design och arkitektur ur samtida perspektiv, historiska perspektiv, kulturella perspektiv och hållbarhetsperspektiv,
- problematisera visuell kultur ur ett mångkulturellt och interkulturellt perspektiv i gestaltande arbete,
- identifiera och formulera ämnesdidaktiska frågeställningar i relation till delkursens innehåll,
- skriva en text med vetenskaplig ansats på grundläggande nivå med akademisk referenshantering.

Innehåll

Kursen är uppdelad i fyra delkurser. Övergripande områden som behandlas är i tur och ordning bildkommunikation och bildens språkliga uttryck, färgsystematik, formteori och kompositionslära, det visuellas betydelse ur ett kognitivt perspektiv och ett lärandeperspektiv, samt begreppen visuell kultur och visuell representation.

Delkurs 1 Grundläggande ämneskunskaper och visuell kommunikation 7,5 högskolepoäng

Delkursen innehåller följande moment på grundläggande nivå:

- introduktion till skapande arbete,
- bildsemiotik, bildanalys och kommunikationsteori,
- text, bild och visuell gestaltning,
- utställningsteknik,
- bildämnets historia,
- barns och ungdomars bildarbete och bildspråklig utveckling,
- ämnesdidaktisk tillämpning,
- metoder för reflektion över eget bildarbete,
- metoder för dokumentation av bildarbete, med hjälp av såväl manuella som digitala verktyg.

Delkurs 2 Färg och form och pedagogisk tillämpning 7,5 högskolepoäng

Delkursen innehåller följande moment:

- grundläggande färg- och formteori,
- visuell komposition,
- bildframställning i varierande tekniker med bestämda syften, i såväl analoga som digitala tekniker,
- reflektion över aspekter på hållbar utveckling i samband med bildframställning,
- bedömning av bildarbete,
- ämnesdidaktisk tillämpning.

Delkurs 3 Bilddidaktik och visuellt tänkande 7,5 högskolepoäng

Delkursen innehåller följande moment:

- bildens kognitiva betydelse och visuellt meningsskapande,
- visuell perception,
- skiss- och teckningslära,
- grundskolans styrdokument för bildämnet,
- bedömning av bildarbete,
- introduktion till professionen genom fältstudiedagar,

- ämnesdidaktisk tillämpning.

Delkurs 4 Visuell kultur, visuell representation 7,5 högskolepoäng

Delkursen innehåller följande moment:

- bildanalys och bildtolkning utifrån teorier om genus, mångfald, klass, etnicitet och hållbar utveckling,
- konst-, media- och designhistoria,
- arkitektur och gestaltad miljö,
- kulturbegreppet utifrån genus, mångfald, klass, etnicitet och hållbar utveckling,
- interkulturella och mångkulturella perspektiv,
- ämnesdidaktik,
- vetenskapligt skrivande I - att skriva vetenskapligt.

Obligatoriska moment framgår av kursens studieguide.

Undervisningsformer

Kursen tillämpar ett kreativt reflekterande arbetssätt, där teori, praktik, tekniskt kunnande och konstnärliga överväganden samverkar. Undervisningen lägger stor vikt vid utveckling av ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt som stärker studentens professionella förmåga att reflektera över och handla på adekvata sätt i relation till elevens lärande och skolans uppdrag. Studenternas kunskapsutveckling och lärande kommer till uttryck i skriftlig och muntlig kommunikation. Kunskaper, förståelse, färdigheter och förmågor prövas kontinuerligt utifrån utbildningens mål.

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, uppgifter och laborationer, såväl enskilt som i grupp. Genom fältstudier utvecklar studenten insikter och kunskaper om lärarprofessionen satt i relation till den undervisning kursen förbereder för.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursen examineras genom muntliga, skriftliga och gestaltande uppgifter, samt en enskild kursportfolio, en sk. workbook. Bedömning görs utifrån följande parametrar: produktion, perception, reflektion, arbetssätt, didaktik och komplexitet (för närmare anvisningar, se studieguide). Ämnesdidaktiska moment examineras fortlöpande under kursens gång genom seminarier, workshops och skriftliga inlämningsuppgifter.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart. För betyget VG på hela kursen skall studenten ha erhållit VG på minst tre av fyra delkurser. Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts. Omtentamen på vissa moment kan endast erbjudas i samband med att kursen ges. Studerande som ej godkänts vid ordinarie examinationstillfälle ges möjlighet till omexamination i enlighet med universitetets lokala regler.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studenter som genomfört kursen och de studenter som deltar vid nästa kurstillfälle.

Kursvärderingen genomförs anonymt. Kursvärderingen arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Övrigt

På kursen tas en obligatorisk avgift ut för förbrukningsmaterial.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Litteraturförteckning Delkurs 1 - Grundläggande ämneskunskaper och visuell kommunikation 7,5 hp

Carlsson, Anders & Koppfeldt, Thomas. *Visuell retorik*. Malmö: Liber. Senaste upplagan, 192 sidor.

Hansson, Hasse m fl. *Seendets språk*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan. Valda delar. Sid. 9-34.

Didaktisk litteratur:

Löfstedt, Ulla, *Barns bildskapande: teoretiska perspektiv och didaktiska konsekvenser*. Jönköping: Jönköping Univ. Press. Senaste upplagan, 54 sidor.

Åsén, Gunnar, "Varför bild i skolan", i Lundgren, Ulf P. (red.) *Uttryck, intryck, avtryck: lärande, estetiska uttrycksformer och forskning*. Vetenskapsrådets rapportserie 4:2006 (sid 107-121), kan laddas ner från:
www.cm.se/webbshop_vr/pdfer/Rapport%204.2006.pdf

Åsén, Gunnar.(red.). *Bildundervisning och lärande genom bilder*. Stockholm: Liber förlag. Senaste upplagan, 192 sidor.

Referenslitteratur:

Ander, JanErik. *Tredje språket*. Stockholm: Bokförlaget Arena. Senaste upplagan, 312 sidor.

Bergström, Bo. *Effektiv visuell kommunikation*. Stockholm: Carlssons förlag. Senaste upplagan, 289 sidor.

Bergström, Bo. *Bild och Budskap*. Stockholm: Carlssons förlag. Senaste upplagan, 201 sidor.

Litteraturförteckning Delkurs 2 - Färg och form och pedagogisk tillämpning 7,5 hp

Frid, Johan. *Intro Bild*. Malmö: Didacta förlag. Senaste upplagan, 312 sidor.

Kompendier kring färg och färglära, ca 100 sidor. Tillhandahålls av institutionen.

Didaktisk litteratur

Löfstedt, Ulla, *Barns bildskapande – teoretiska perspektiv och didaktiska konsekvenser*, Jönköping: Jönköping Univ. Press. Senaste upplagan, 54 sidor.

Skolverket: *Bedömningsstöd i bild*. Finns som pdf att ladda ner på:
https://bp.skolverket.se/web/bs_gr_grgrbil01_4-6/ovrigt-bedomningsstod, 50 sidor.

Skolverket, *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*.
www.skolverket.se. Valda delar, ca 30 sidor.

Åsén, Gunnar.(red.). *Bildundervisning och lärande genom bilder*. Stockholm: Liber förlag. Senaste upplagan. Valda delar, ca 70 sidor.

Åhall, Matilda. *Lärarens guide till Bild. Teori, praktik och bedömning*. Stockholm: Natur och Kultur. Senaste upplagan, 160 sidor.

Referenslitteratur:

Edwards, Betty. *Om Färg*. Stockholm: Forum Bokförlag. Senaste upplagan, 214 sidor.

Litteraturförteckning Delkurs 3 - Bilddidaktik och visuellt tänkande 7,5 hp

Berefelt, Gunnar. *ABSé*. Stockholm: Centrum för barnkulturforskning vid Stockholms universitet. Senaste upplagan, 33 sidor.

Fager, Lars. *Visuellt Tänkande*. (kompendium), ca 50 sidor.

Frid, Johan. *Intro Bild*. Malmö: Didacta förlag. Senaste upplagan, 312 sidor.

Marner, Anders & Örtegren, Hans. *En kulturskola för alla*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. Kan läsas i sin helhet på libris.kb.se/bib/9523922. Senaste upplagan, valda delar ca 70 sidor.

Didaktisk litteratur:

Lindström, Lars. Produkt och processvärdering i skapande verksamhet. sid. 109-124. I *Att bedöma eller döma. Tio artiklar om bedömning och betygsättning*. Stockholm: Skolverket. (2002). Senaste upplagan.

Lindström, Lars. *Estetiska lärprocesser om, i, med och genom slöjd*. KRUT 133/134 (nr 1-2 2009). 10 sidor.

Löfstedt, Ulla, *Barns bildskapande – teoretiska perspektiv och didaktiska konsekvenser*, Jönköping: Jönköping Univ. Press. Senaste upplagan, 54 sidor.

Skolverket, Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. www.skolverket.se. Valda delar, ca 30 sidor.

Referenslitteratur:

Birgestam, Pirjo. *Skapande Handling*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan, 217 sidor.

McKim, Robert. *Experiences in visual thinking*. Moston Mass.: PWS Publishing Company. (sid. 45-183) Senaste upplagan, 30 sidor.

Litteraturförteckning Delkurs 4 - Visuell kultur, visuell representation 7,5 hp

Eriksson, Yvonne & Göthlund, Anette. *Möten med bilder*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan, 216 sidor.

Farthing, Stephen. *Det här är konst*. Stockholm: Norstedts, senaste upplagan, valda delar, 300 sidor. Eller motsvarande konstvetenskaplig litteratur.

Lundahl, Mikela. *"Ursprung som myt". Samtidskonst för lärare och andra intresserade*. Stockholm: Lärarförbundets förlag. Senaste upplagan, 126 sidor.

Didaktisk litteratur:

Löfstedt, Ulla, *Barns bildskapande – teoretiska perspektiv och didaktiska konsekvenser*. Jönköping: Jönköping Univ. Press. Senaste upplagan, 54 sidor.

Åhall, Matilda. *Lärarens guide till Bild. Teori, praktik och bedömning*. Stockholm: Natur och Kultur. Senaste upplagan, 160 sidor.

Stigmar, Martin, (red). *Reflektioner kring bild och lärande*. Växjö: Växjö universitet, Institutionen för pedagogik. Senaste upplagan, valda delar. 10 sidor.

Referenslitteratur:

Johannesson, Lena (red), *Konst och visuell kultur i Sverige 1810-2000*. Stockholm:

Atlantis. Senaste upplagan, 357 sidor.

Vihma, Susann. *Designhistoria en introduktion*. Stockholm: Raster. Senaste upplagan, 194 sidor.